

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . . . 4 „

Egész évre . . . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az ipari munkások biztosítása betegség és baleset ellen.

Midőn ez a törvényjavaslat köztudomásra jutott, az ország iparosai az érdekeiket sértő rendelkezésekkel szemben felszólaltak. Annak idején lapunkban is hangsúlyoztuk ezeket a sérelmeket.

Ma már befejezett ténnyel állunk szemben, tehát se helye, se indoka nincs a rekriminálásnak. Törvénytisztelőnk tudatában hajlunk meg a törvényhozás bölcsesége előtt s hírlapírói kötelességünk érzetében ismertetjük az immár kötelező jogszabály főbb rendelkezéseit s megalkotásának alap- és irányelveit.

A magyar törvényhozás tanácskozási termében közel negyedszázad előtt hangzott fel az első szó a munkásbiztosításról. Aki kimondta, régen örök pihenőre tért, sirja rég begyepesedett, de emléke ma is él, hálás kegyelettel őrizi az utókor. Irányi Dániel fenkölt szellemét, ideális lelkületét mi sem jellemzi jobban, mint az a szeretet, amely szavaiból kisugárzott amikor a munkásbiztosítás szükségességét hangoztatta. Esméjének diadalát ő meg nem érthette, de azok, akik megvalósították, abban a szellemben cselekedtek, amelynek Irányi Dániel igaz lelkű hirdetője maradt élete fogytáig: az emberszeretethez tiszta, hamisítatlan szellemében.

Teljes joggal mondhatjuk, hogy szeretet törvénye az a törvény, amelyet Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter terjesztett a törvényhozás elé a munkásbiztosításról.

Sehol a világon nem gondoskodtak annyi szeretettel a munkásokról mint nálunk s nem mi

mondjuk, de Európaszerte híres tudósok mondták, hogy ez a javaslat ez idő szerint Európában első helyen áll ama törvényes intézkedések sorában, amelyek a munkánsép anyagi helyzetén segíteni vannak hivatva.

Miről van szó ebben a törvényben? Arról, hogy miként akar az állam és a társadalom segíteni a munkások százezerein a munkánsép filléreinek okos felhasználásával, de úgy, hogy a teher nagyobb részét a munkaadók viseljék s mindkét felet a teherviselésben az állam segítse. Közel 800.000 ipari munkás ember testi épsége felett őrködik a kormányhatalom a maga anyagi és erkölcsi erejével. Anyagi erejét a biztosítás terheinek megkönnyítésére bocsátja a munkások rendelkezésére, erkölcsi erejével pedig kötelezővé teszi a biztosítást; a munkaadó és munkás teljes egyenjogúságát írja elő a biztosítási intézmény egész rendjén.

Ez utóbbi annyit jelent, hogy a munkásoknak baleset és betegség ellen való biztosítása olyan szervezetek kezébe legyen letéve, amelyekben a munkaadók és munkások képvisellete egyforma, vagyis hogy az országos, a kerületi s a többi pénztárakban, tehát azokban a szervezetekben, amelyek a biztosítási intézmény szolgálatában állanak, a munkaadók és a biztosított munkások egyenlő számban legyenek képviselve. Ez az egyenlőségnek elve, amely kizárja azt, hogy akár a munkás, akár a munkaadó akarata, szándéka, vagy joga túlsúlyban legyen a másik felett. Nem szabad ennél a törvénytől, melynek minden rendelkezésén a szeretet vonul végig, ennek, vagy amannak annyival több jogot biztosítani, amennyivel a munkaadó

vagy a munkás erősebbnek érezheti magát a másikkal.

Ebben találjuk meg a törvénynek erkölcsi erejét. De nézzük tovább, milyen rendelkezéseket foglal magában a törvény azokra a terhekre vonatkozóan, amelyekkel a biztosítás jár. A betegség esetére való biztosítás terheit megosztja a munkaadó és munkás között. Régebbi törvényes intézkedések a munkásokra a teher kétharmadát, a munkaadókra egy harmadát hárították, az új törvény rendelkezéseivel fogva a munkásoknak kétharmad részben való megterhelése megszűnik, tehát kevesebb lesz, a munkaadóé több, mert a mennyivel a munkásokon könnyít a törvény, annyival nagyobb terhet ró a munkaadóra. A baleset biztosítás terheit pedig egészen a munkaadó viseli.

De van még egy másik fontos rendelkezése is a törvénynek, amely a betegség esetére való biztosításnál jut kifejezésre azért, hogy a betegség esetére való biztosításnál a fizetendő járuléka maximumát a biztosított alkalmazott munkabérének 5%-áról 4%-ára szállítja le.

Eddig csak azt láttuk, hogy a munkás és munkaadó miképpen osztozik a biztosítás terheiben. Nézzük minő terheket vállal magára a kormány a munkásság érdekében?

Azt mindenki tudja, hogy az a szervezett, amely ezt a nagyfontosságú alkotást megvalósítja, költséggel jár. Nos hát ezt a költséget vállalja magára az állam! Fizeti a munkásbetegség- és baleset biztosító pénztár igazgatóságának s az állami munkás biztosító hivatalnak költségeit, amelyek évenként közel egy millió koronát fognak felémészteni.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRGZÁJA.

FIATAL ASSZONYNAK.

Mennyasszony-állapot;
Csupa vágy, sejtelen;
Ménycske állapot;
Csupa tűz, szerelem;
Tüzes szerelemből
Új nagy érzés támad;
Sejtelen egy büszkébb,
Szentebb boldogságnak.

Boldog vagy, áldott vagy, —
Gyönyörködve nézlek:
Ruháskát horgolsz egy
Égi jövevénynek;
Köszöntve hajolnak
Féled a virágok:
Üdvözlégy, üdvözlégy
Asszonyok közt áldott . . .

— Mikor lehajolsz majd
A bölcső fölébe,
Onnan mosolyog rád
A boldogság képe;
Annak leszes hőse,
Annak leszes rabja,
Az lesz a mennyország
Földre szállt darabja.

Az a siró csöppség,
Meglásd, milyen édes,
Vele bajlódásod
Mily gyönyörűség!
Nem adnád a gondját
Ezer mulatsággért,
Azt a csöpp jószágot
A kerek világgért!

Minden hiúságod
Lemondásra békül, —
Boldogtalan lennél
A kis bölcső nélkül;
Dobogó sziveddel
Velem együtt zenged:
Csak egy boldogság van,
A gyermek, a gyermek! . . .

Sajó.

MULTAK ÁRNYA.

Ne mosolyogj rám, szép leányka,
Oly biztatón, oly édes szeliden.
Ne hiteless, hogy lelkem legszebb álma
Benned tán valóságra válna, —
Oh, ábrándítsd ki még jókor szívem . . .
Ne mosolyogj rám, szép leányka,
Oly biztatón, oly édes-szeliden.

Ha tán felébresztett szivedben
Egy meleg rokonhangot bus dalom,
Gondold: elhal, vagy félve tovarébb,
Mint virágos, dalos ligetben
Az odátévedt kóbor fuvalom,
Melynek hazája nagy kietlen
Távolba van, a pusztá ugaron . . .

Én is csak úgy tévedtem hozzád
A pusztáról, mely idegen neked.
Az én küzdelmes életem kemény sorsát
— Hogy örök viharok sodorják —
Te édes, félek, meg nem értheted.
A te világod — virágország
És álomélet a te életed.

E világot jobb, ha nem bántom,
Szép álmaid, jobb, ha föl nem verem.
Maradj te nekem is csak fehér álmom,
S míg életem pusztaságát járom,
Rajt olykor-olykor elmerengenem,
Mint vándor távol délibábon . . .
Ez is édes gyönyör lesz énnekem.

Már szibbad, lásd, sehem sajjága,
Kegyetlen multam már békén pihen,
Mikor sárba hullt lelkem sok szép álma . . .

A munkaadó, a munkás s az állam így osztzik a biztosítás terheiben. Akinek legkevesebb jut e teherből, az a munkás s így kétségtelen, hogy a törvényjavaslat a munkások érdekeit tartja szem előtt, ezeket az érdekeket a legnagyobb mértékben meg is óvja. Az egész intézménynek független és jó működését az biztosítja, hogy a legfontosabb vitás esetekben a munkaadókból és munkásokból szervezett választott bíróságok fognak ítélkezni.

Ha már most számba vesszük azt, hogy milyen módon gondoskodik a nemzeti kormány a magyar munkás sorsáról, azt fogjuk találni, hogy sehol a világban nem karolja fel az ország úgy a maga fiatalait, mint hazánkban. A sok háború, elcsúszás, inség után új, nagy korszaka virrad meg a magyar munkának. Olyan korszak, amelyben a munka jó kenyeret, a munkás név pedig tisztességet ad. Ez a válasza a nemzeti kormány és törvényhozásnak, a szocialisták gyűlölködő izgatására és üres vádaskodásaira. Ezek az indokok voltak a törvény alkotás rugói (a munkaadók érdekének rovására is). Ha valaki, úgy első sorban az ipari munkások áldhatják a nemzeti kormány jó indulatát.

A községi közgyűlésből.

Petrozsény község képviselőtestülete csütörtökön, f. hó 7-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az előjáróság határozati javaslatának elfogadásával igen fontos határozatot hoztak.

Az ülés megnyitása, a közgyűlés szabályszerű egybehívása, a határozatképesség konstatálása, a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és az elnöki jelentések előterjesztése után a községi, pénzügyi és építési bizottság hozzájárulásával előterjesztett előjárósági javaslat értelmében Petrozsény nagyközség képviselőtestülete az igazságügy miniszternek a telekkönyvi hatósággal felruházott petrozsényi kir. járásbíróióság létesítéséhez kötött és a dévai kir. törvényszéki elnök felolvasott értesítésében foglalt feltételeket egyhangulag, minden vita nélkül elfogadta s határozatilag kimondotta, hogy hajlandó a község a saját alkalmas telken felállítandó épület és szervezendő kir. járásbíróióság céljára a miniszter által jóváhagyandó tervszerint megfelelő épület emelni s ezt díjtalanul a kincstár rendelkezésére bocsátani, továbbá a telekjegyzőkönyvek és egyéb iratok díjtalan elszállításáról, a hivatalhelyiségek berendezéséről valamint arról is gondoskodni, hogy a tisztviselők számára szükséges és társadalmi állásuknak megfelelő ma-

gánlakások törvényes illetményüknél nem magasabb lakbér ellenében rendelkezésre álljanak. Egyben azon kérelmet terjeszti a képviselőtestület az igazságügyminiszterhez, hogy tekintettel a község korlátozott anyagi helyzetére, a felállítandó épület használatáért a kincstár részéről évi 3000 koronát folyósítani sziveskednék.

Ezen kérelem indoklásával kapcsolatosan utasította a közgyűlés az előjáróságot, hogy az igazságügyminiszter közölt feltételeinek elfogadására vonatkozó határozatot s a bérfizetésre vonatkozó indokolt kérelmet a dévai kir. törvényszék elnökéhez haladéktalanul betherjeszsze s a további intézkedések foganatosíthatása végett annak idején a képviselőtestületnek tegyen jelentést.

A községi előjáróság javaslatba hozta a második (törvény) bírói fizetés rendezését. A képviselőtestület 30 nap közbetartásával mult évi 9 számú határozatával már 500 koronában állapította meg az évi javadalmazást, de a 29—906 sz. határozattal levette a napi rendről. Későbbi intézkedésével a községi képviselőtestület a közigazgatási javadalmazást rendezvén ezen állásra külön tisztviselőt választott s így a másodikbíró, aki egyszersmind közgyám is volt, elesett az utóbbi javadalmazástól.

Tekintettel arra, hogy a II.-od, illetve törvénybírói állással egybekötött működés az ezzel megbízott egyéntől olyan tevékenység kifejtését igényli, mely nem áll arányban az évi 240 kor. javadalmazással, annál fogva javaslatba hozta, a községi előjáróságot a kérdéses fizetést 500 koronára felemeltetni.

Az előjárósági javaslat beható megvitatása után elnök kihirdette a határozatot, melyszerint:

Petrozsény nagyközség képviselőtestülete egyhangulag, osztatlan helyesléssel elfogadta az előjáróság határozati javaslatát s annak értelmében a második, illetve törvénybírói fizetést évi 500 koronában állapította meg s ezen határozatnak közhírré tételét elrendelte s utasította az előjáróságot, hogy az 1886. XXII. t.-c. 24 és 110. §§-ának rendelkezéséhez képest 30 nap közbetartásával, illetve ezen idő elteltével a képviselőtestületnek névszerinti szavazással hozandó határozat végett tegyen előterjesztést.

A m. kir. igazságügyminiszter felolvasott 133—907. Eln. számú rendeletével tudomására hozta Petrozsény község közönségének, hogy a telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbíróióságot a község területén abban az esetben lenne hajlandó felállítani, ha a község annak céljára a miniszter által jóváhagyandó tervekhez képest egy megfelelő új épületet emeltet s ezt díjtalanul a kincstár rendelkezésére bocsátja; továbbá magára vállalja a szükséges felszerelési tárgyak beszerzését és visszterhelnélkül a kincstár rendelkezésére bocsátását s végül, hogy a telekkönyvi és bírói iratok díjtalan átszállításáról, valamint arról is gondoskodik, hogy a tisztviselők számára szükséges és társadalmi állásuknak megfelelő berendezésű magánlakások törvényes lak-

pénzüknél nem magasabb lakbér ellenében rendelkezésre álljanak.

Minthogy ezen feltételek teljesítésével Petrozsény község oly terhet vállalt magára, amely anyagi képességével arányban nem áll. A feltételek el nem fogadása pedig a kir. járásbíróióság szervezésének elejtését vagy beláthatlan időre elhalasztását vonná maga után. Tekintettel azonban arra, hogy a jelzett feltételek elvállalásával a Zsilvölgy összes községeinek régóta táplált ohajtása s indokolt törekvése teljesül s az intézmény a Zsilvölgy összes lakosságának nagy előnyt biztosít, annál fogva indítványozta a községi előjáróságot, hogy a Zsilvölgy községei átiratban s járási főszolgabíró ur közbenjöttével kérelesenek fel arra nézve, hogy az előreláthatólag 200.000 koronára tehető teher részbeni viseléséhez hozzá járulnának s ezzel a Zsilvölgy községei jogos és indokolt ohajtásának teljesülését biztosítanák. A kérdés megvitatása után elnök kihirdette a határozatot melyszerint:

Petrozsény nagyközség képviselőtestülete az előterjesztett indítványt helyesléssel elfogadta s annak értelmében elrendelte, hogy a zsilvölgyi községek közönsége járási főszolgabíró kikérendő szíves közbejöttével átiratban felkéressék a telekkönyvi hatósággal felruházott petrozsényi kir. járásbíróióság felállításával felmerülő teher részbeni viselésének magukra vállalására.

Ezen határozatnak megfelelő intézkedés és eljárás foganatosításával a községi előjáróságot bizta meg a közgyűlés.

Elnök, községi bíró bejelentette, hogy a képviselőtestület határozata folytán a község érdekében a magas kormányhoz intézett felterjesztésekben foglalt kérelmük kedvező elintézése céljából a tisztelgő küldöttség megbízatásában eljár. Bejelentette továbbá, hogy ámbár a közgyűlés hét kiküldött utazási költségét folyósította, mindazonáltal az előjáróság, nehogy a községre jelentékenyebb teher háromoljék, a közügyek iránt érdeklődő községi polgárokat kért fel a küldöttségben való részvételre, mire többen készséggel vállalkoztak a saját költségükön.

A küldöttség mindenekelőtt felkereste vármegyénk főispánját, br. Bornemisza Lipótot s felkérte, hogy községünk ügyeinek legyen szószólója a magas kormánynál, amit készséggel meg is tett. Felkérte továbbá a küldöttség Pogány Béla várm. alispánt törekvésünk, ügyünk támogatására. Az ügyek előkészítése és a fogadtatás kieszközölése végett Budapestre utazott községi bírónak és jegyzőnek hathatós segítségére volt kerületünk orsz. képviselője dr. Ajtay Aladár, aki időt és fáradságot nem kímélve buzgolkodott ügyünk sikerén s tolmácsolta a minisztereknél községünk kérelmét. Jelentette továbbá, hogy a küldöttség tisztelgett a kir. járásbíróióság felállítás ügyében dr. Gunthner Antal igazságügyminiszternél s dr. Zaborszky István min. titkár referensnél, ezen és a kir. adóhivatal felállítás ügyében dr. Wekerle Sán-

Egy új csalogás tán halálra
Sebezne az én nagyhívó szívem.
... Ne mosolyogj rám, szép leányka,
Oly biztatón, oly édes-szelíden.

Lampérth Géza.

Elviszik a legények elejét.

Nem azokról az ifjakról esik itt szó, akiket besoroznak katonának. Ezek itthon maradnak, csak más városba mennek, de ott is hazafiai s nemzetgazdasági érdeket szolgálnak.

Magyarország egyes vidékein, ugyanis s így Erdélyben is japán ügynökök járnak, akik a japán kormány megbízásából a háborúban elpusztult férfi lakosság pótlására 24—30 éves férfiakat keresnek. A megfelelő férfiakat öt évre köt szerződést a japán kormány olyképpen, hogy állam költségen kimennek Japánba s ott ideiglenesen házasságra lépnek egy-egy japán hölgygel. Az öt év alatt Japán-állam költségén tartják el a vállalkozó férfiakat s a házasságból született fiúgyermekért 600 yent (egy yen 5 korona) esetleg 1000 yent, a leánygyermekért pedig 300 yent fizet. Öt év múlva államköltségen visszatérhet Magyarországra az illető férfiú vagy kint maradhat Japán polgárnak.

Erről az érdekes ügyről beszélgetett két ifjú s szól:

Az egyik: — Hát kimégy?

A másik: — Már hogyne mennék! — Itt a március.

Már is érzem az áradó tavaszi lázak el nem maradását, nyugtalankodását.

Aztán most is három lány perel. Négynek pedig másfélve fizetek.

Minden jóvedelmemet csak nem költhetem grekségekre.

Az egyik: — Az már igaz.

A másik: — Nekem mondd — persze, hogy igaz. — Kimegyek Japánba. — Ez az egyetlen hely, ahol nem nekem kell fizetni, ha valamelyik mandulaszemű nőcske cseresznyevirágos május estén a fülembé dalolja, hogy:

„Valamit sugok magának,
Érzem magamat mamának“ ...

Barátom hát nem nagyszerű! hát hitted ezt valaha, hogy én felforgasztult arccal fogadjak egy ilyen hirt? Szinte ilyenkor már a markomba érzem az 1000 yent tiszteletdíját. — Hidd el, hogy Nyugat már kimerült az életrevaló eszmék teremtésében. — Nekünk kellett tanulni, — ahol pamlagon heverő, kizsákmányolatlan erejű magyar legénynek kelete van.

Az egyik: Aztán mit fogsz csinálni?

A másik: Hogy mit fogok? Kikeresem magamnak a legveszedelmesebb kis gésát, amelyiknek a legmandulább szeme van. Aztán összekelünk — Férj — feleség. — A kormány ad házat, ad enni, inni. Ad mindent amit csak egy kormány képes adni. Mi meg csak turbékolunk.

Az egyik: Nem lesz majd unalmas?

A másik: — Hát mi unalmas ilyenkor, nem lehet megenni a csókot. —

Az ülések meg éppen a legjobb szer a meghülés ellen. Hát még mikor az ember egy olyan filigran természetű, törekény japáni babát ülelhet. Hogy fogom ülelni.

Szinte látom, milyen biztatón mosolyog rám a tussal befestett fogaival. Micsoda új élvezet, mikor a csókban tus van.

Az egyik: Tus?

A másik: Na persze. Tus lesz minden csókban, minden üléshelyen. Hogy fogom ülelni. Hogy fog suhogni a selyem kimonó, kinomopolizálna azt, ha nem én.

Az egyik: Aztán, hogy értitek meg egymást?

A másik: Barátom, manapság a nyelv már internationalis.

Minden nemzetbeli asszony megérti. Különben is vannak nemzetközi jelek. A térdemre ültetem. Megcsókolom. Megölelem és kézzel fogható jelekkel meggyőzőm arról, hogy engemet férjeül szerződöttem a japán kormány. Ha nem értenek meg elismétlem, ha ennyit megtanul jól magyarul, többet nem is szükséges tudnia. Mindig csak ezt fogjuk ismételni ... Mig egyszer csak az én kis gésám megért. Az lesz csak az öröm. Öt év alatt a japánok nemzetgazdasági beruházása meghozza gyümölcsét. Éljen Japán. Vivát Dai Nipon! (Dalolni kezd.)

Szép Japánban Tokióban van egy kis lány,
Ott lakik a krizantimos hegyek alján.

Tudom szegény nem is sejtí,
Hogy én leszek, ki megfejtí:

Hogy a gólya Tokióban se lesz talány!

(Dal az induláskor.)

Be alacsony a thea ház teteje
Japánban van a legények eleje:
Maradt itthon kettő-három nyomorult
Rátok lányok itthon az ég beborult.

Kirvaj.

dor min. elnök pénzügyminiszternél; a vall. és közokt. miniszter távollétében a főgimnázium államosítása ügyében az államtitkárnál, br. Barkóczy Endre min. tanácsos és dr. Gothard min. o. tanácsosnál, kik mindannyian megígérték ügyeink jóakaratu támogatását s azon meggyőződésének adott kifejezést elnök, hogy a küldöttség eljárása nem volt eredmény nélkül való s indítványára br. Bornemisza L. főispánnak s dr. Ajtay Aladár orsz. képviselőnek hathatós közbenjárásuk s eredményes támogatásukért köszönetet szavazott a közgyűlés.

Kantner János a zsilvölgyi m. kir. bányahivatal főnöke értesítette Petrozsényi közönségét, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a főgimnázium telke, a szurdoki út és a Malea patak által határolt kincstári telket Petrozsényi község hasznélvezetébe bocsátotta oly feltétel mellett, hogy azon kizárólag középületek emelhetők s a kincstár földtulajdonjogának elismeréséül a község évenként 10 koronát fizet. Ami örvendetes tudomásul vétetvén a telekadományozásért a pénzügyminiszterhez intézendő felterjesztésben köszönetet szavazott a közgyűlés.

A virilis képviselők névjegyzékének kiigazítását tudomásul vette a közgyűlés. (A névsort lapunk különféle rovatában közöljük.)

A községi választók névjegyzékének választókerületenkénti összeírására két bizottságot küldött ki a közgyűlés. Az I. kerület választóit összeírják: Henrich Viktor, Joanovits János, Pick Samu Varjassy István; a II. kerületben: Schreiner József, Ullmann Lipót, Nagy Miklós és Varjassy István.

Több tárgy nem lévén a közgyűlés d. u. 5 órakor véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Földes Miksa a petrozsényi takarékpénztár titkára ma tartja eljegyzését Szűszer Irma kisasszonnyal, Szűszer Mihály helybeli kereskedő leányával.

— **Áthelyezések.** A salgótarjáni bányatársulat központi igazgatósága a petrozsényi bányagazgatóság vezetése alatt működő bányamérnöki karban a következő áthelyezésekkel osztotta be a szolgálatot: Fischer Ferenc Petrilláról Vulkánba, Kekel János Petrozsény-Dilzsáról Vulkánba, Huszt Aladár Vulkánból Petrillára és Fritz Károly Vulkánból Petrozsény-Dilzsára lettek áthelyezve.

— **Március 15. Lupényban.** 1848. március 15-ikének az igaz hazafiság apoteozisának tiszta ünnepét, nemzeti históriánk legdiesősebb emlékének évfordulóját a lupényi kaszinó a polgársággal együtt fogja ünnepelni. Az ünnepély kezdete a kaszinó helyiségeiben f. hó 15-én este 8 órakor. Részvételi jegy a társas vacsorát beleértve 3 korona.

— **Petrozsény nagyközség virilis képviselői.** Janza Vazul járási főszolgabíró a legtöbb adót fizetők kimutatása alapján 1907. évre kiigazította az értékképviselők névjegyzékét s következőleg állapította meg: 1. Salgótarjáni közönség r. társaság. (Képv. Rudolf József b. gondnok.) 2. M. kir. bányászati kincstár. (képv. Kantner János hiv. főnök.) 3. Gerbert Guidó, (képv. dr. Gerbert Ottó t. szolgabíró.) 4. Andreics János okl. bányamérnök, bányagazgató. 5. Szűszer Mihály keresk. 6. Klein Henrik és Bernát, (képv. Klein Henrik keresk.) 7. Marek Mór házbirt., fogy. adóébről. 8. Buda Lajos házbirt. 9. Dr. Rosenberg Ignác ügyvéd. 10. Stern Adolf házbirt. keresk. 11. Ullmann Lipót házbirt. 12. Csucs Markuc iparos. 13. Gerbert Béla és társa, (képv. Gerbert Béla bankigazgató.) 14. Gross Herman keresk., házbirt. 15. Fehér Ignác házbirt., keresk. 16. Steiner Vilmos (Arad) házbirt. (képv. Pick Samu takaréktári pénztáros. Pótagok: Grausam Károly keresk., házbirt., Kohn Lázár keresk. házbirt., Weisz Testvérek keresk. házbirt., (képv. Weisz Rezső keresk.) és Sternberg Bertalan építési vállalkozó. A legtöbb adófizető virilis képviselő évi adója 78533 kor. 57 fill. s a legkisebb adófizetőé 456 kor. 85 fillér. A községi képviselőtestületnek az előjárás szavazattal bíró tagjain kívül ugyanennyi választott tagja van.

— **A fősorozás** Petrozsényben véget ért. A petrozsényi járás 464 védköteless közül f. hó 4. és 6-án Petrozsényben megtartott ujoncozás alkalmával fegyverszolgálatra alkalmasnak találtatott s besoroztatott 45 ifjú, 2 mint családfentartó, fel lett mentve, 4 kevésbé alkalmasnak találtatott, 2 a póttartalékba soroztatott, 81 fegyverképtelennek lett nyilvánítva, 1 nyilvános nyomorék töröltetett, 6 téves felvétel folytán vissza lett utasítva, 212 visszahelyeztetett s 110 a sorozásról elmaradt.

— **Postatiszték táncestélye.** A társulati vendéglátó épület helyiségei nem láttak mostanában olyan vidám társaságot, mint a f. hó 2-án megtartott postatisztéi táncestély alkalmával. Gondatlan kedélyes est volt ez, mely méltán sorakozott az idén megtartott báljaink fényes sorozatához, sőt a fesztelenséget és jó kedvet tekintve azokat felül is multa. A táncestély külső sikerének biztosítása mellett a belső sikerrel, tehát első sorban a jó hangulatról a táradhatatlan fiatalok sok szép leány és asszony gondoskodott. A s s z o n y o k: Becker Dávidné, Bielik Ernőné, Dalik Miklósné, Dombora Lászlóné, Fábian Gyuláné, Froesch Pálné, Grausam Károlyné, Henrich Viktorné, Horváth Vilmosné, Huszt Aladárné, Kádár Józsefné, Klein Lipótné, Langer Mórné, Rosehnál Jánosné, Rotter Antalné, Schwalb Náthánné, Schwarz Zsigmondné, Spiegel Sándorné, Sternberg Bertalané, Szimpler Julia, Thierjung Miklósné, Wiegenfeld Adolfné. Leányok: Huth Helén és Margit, Jakobi Friderika Segešvár, Kaufmann Rózi Bpest, Müller Amália Bpest, Mátyás Celestin, Pfeiffer Ilka, Rosehnál Anni, Ida és Olga, Rotter Mariska, Simon Berta, Sternberg Olga, Távoly Gizella Bpest, Tribusz Adrienne és Vertán Sári Arad. A kik táncolni szeretnek és akartak szintén nem panaszkodhatnak. A négyest 35 pár táncolta. Véges végig a legjobb kedv uralkodott a mulatságon, amely nagyon későn, az az már korán ért véget, mert a postatiszték és a mulatságnak egyes aktív résztvevői a hivatalos órát amely reggel 1/9-re volt kitűzve, a Casinó éttermében cigány mellett jó bor (esetleg borovicska) mellett várták be. A bál anyagilag is igen jól sikerült. Elősegítette ezt Nagyságos Andreics János kir. tanácsos, bányagazgató Ur, ki volt kegyes a társulati vendéglátó nagytermet és a petrozsényi casinó összes helyiségeit az estély céljaira átengedni, miért is a rendezőség ez uton is a leghálásabb köszönetét tolmácsolja. Felülfizettek: Salgótarjáni Közsébbánya r. t. és Gerbert Guidó 20—20 kor. Lobstein Henrikné Vulkán 15 kor. Dr. Ajtay Aladár Hátszeg, Gerbert Béla, Polacek és Scheiber Bpest 10—10 kor. Grausam Károly 6 kor. Becker Dávid, Florean György Lupény, Fehér Ignác, Lészay Zoltán Puj, Dr. Nesztor Kamil, Dr. Rosenberg Ignác és Dr. Weisz József 5—5 kor. Lotter József Vulkán 4 kor. Dr. Abraham József, Froesch Pál Aninosza, Dr. Csatt Aurél, Henrich Viktor és Sternberg Bertalan 3—3 kor. Fábian Gábor Dés, Fekete Aladár Hátszeg, Gálóczi István Piski, Huszt Aladár Petrilla, Klein Bernát, Klein Henrik, Spiegel Sándor, Szűszer Simon, Schreiner József, Schwalb Náthán, Török Mór és Wiegenfeld Adolf 2—2 kor. Schäffer Lipót, Steiner Rezső, Salló Károly és Tribusz Aladár 1—1 koronát. Fogadják a jótékonycélra adott felülfizetésekért a rendezőség hálás köszönetét.

— **A gazdaközönség meglepetését** célozzák az idén (többnyire a morva Bisenzből) általánosságban tartott plombok alatt szállított répmagvakkal. Mint értesülünk e plombokra többnyire ez van rányomva: „Originalzüchtung Quedlinburg“, vagy „Original Norddeutsche Saat“, természetesen a termelő megnevezése nélkül, mert hamis név nyomtatása bünvádi eljárás volna maga után. A gazda sohase tudhatja, hogy ily névtelen és egyenesen meglepetésre irányuló plombok alatt mi rejlik és miféle magnak jutott birtokába. Ez alkalommal megemlítjük, hogy éppen a múlt napokban fejtették ki a tarmomány répmag természetére szolgáló anyarépák gondos megválasztásának és az impregnálásnak nagy jelentőségét. Most nyilatkozik az e téren első korifeusnak elismert Linhart György magyaróvári tanár is, ki a „Köztelek“ben egy kérdésre azt feleli, hogy: „Az impregnált répmag, melynek elárusításával hazánkban Mautner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, mert e mag gyorsan és egyenletesen kel ki s a répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, ez olyan elvitathatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet“. Körültekintő és tapasztalt gazdáink különben ezt már nagyon jól tudják.

— **Színészet.** Miklósy színtársulata Vulkánban megkezdte hét estére terjedő előadását, melyről jövő számunkban terjedelmesebben fogunk referálni. Elvezetes előadásokat a színészeknek estéről-estére zsufolt ház nézi. Mint halljuk, a társulat az idén nem fog Lupényba menni, hanem Hátszegen fognak előadásokat tartani Vulkán után, ahol a következő darabokat adják elő: Hétfőn: Koldus gróf. Kedden: Milliárdos kisasszony. Szerdán: Harang. Csütörtökön: Tolvaj. Pénteken: Rab Mátyás. Szombaton: Vig özvegy. Vasárnap: d. u. 3 órakor Madi zsidó, este Gül-Baba.

— **Lövés az utcán.** A múlt vasárnap délután Vulkánban együtt mulattak a székely legények s ugy spi-

resen-borosan egy kis rögtönzött verekedést is meg-eresztettek. A két párt kövekkel üdvözölte egymást s hult a kőbomba, mint a zápor. A verekedésnek többen voltak tanúi s arra ment Gajdos aknásnak is husz esztendő fia, fegyverrel a vállán egy vadór kíséretében, kik épen vadászatra indultak. A kövek közül egy aztán a Gajdos fiut érte, ki lekapta válláról a vegyvert s a tömeg közé lőtt. A lövés egyik székely légényt találta a bal vállán, kinek sérülése azonban nem veszedelmes. Acsendőrség a lövöldöző fiut vadórt letartoztatta, de kihallgatás után szabadon engedte, a vizsgálólól felvett jegyzőkönyvet pedig áttették az ügyészséghez.

— **Egy rakoncátlan legény halála.** Szász András 21 éves petrozsényi bányamunkás egyetlen fia volt szüleinek Szász János bányamunkásnak és nejének s egyben nemcsak ezeknek, de az alsókolónián egész utának valóságos réme volt. A szülők számtalanszor emeltek panaszt ellene az előjáráságnál félév, hogy fenyegetését beváltja s őket legyilkolja. Megfélekezése rendőrköt kérték. Nem régen is forgó pisztolylyal lövöldözött a garázda legény a szomszédokra, akik lakásukba bezárkozva menekültek előle. Midőn Gráva György és Könyű Károly községi rendőrök közbeléptek, hogy megfélekezéket, forgópisztolyából négyyszer akart rájuk löni, de szerencsére mind a 4 töltény rossz volt s nem sült el. Hétfőn, f. hó 4-én jajveszékelve futott Szász Jánosné a szolgabírói hivatalhoz s a sorozáshoz kirendelt esendőröket kérte, hogy fiát Szász Andrást tartóztassák le vigyék el hazulról, mert őt is férjét azzal fenyegeti, hogy még ma megöli. Az egyik esendőr kijelentette, hogy ők nem mehetnek, nem hagyhatják el a sorozás színhelyét, hanem menjen Könyű Károly községi rendőr s fékezze meg a gonosz szárdéku legényt. A rendőr ment is azonnal Szász Jánosnéval, aki figyelmeztette, hogy ne egyedül menjen, mert így nem bír vele. Könyű Károly rendőr utközben felszólította a lakásán volt Kozma Demeter rendőr társát, hogy menjen vele. Ez ott hagyva az ebédet kardot kötött s mentek együtt. Midőn Szász János lakására értek a fiu feküdt. Ezt látva a rendőrök ott akarták hagyni, de Szász János és neje könyörögtek, hogy vigyék el, mert ha fel kel megöli őket. E közben Szász András felébredt, a rendőröket látva felugrott s káromkodva Könyű Károlyra rohant, akit oly erővel lökött melybe, hogy ez megtántorodott s hogy ártalmatlanná tegye megakart bilincselni, de Szász András kezét kirántotta s a távolabb állott Kozma Demeter rendőrré rohant, aki Szász András megfélemlítésére és a maga védelmére kardot rántott s e pillanatban Szász András a kard hegyének szaladt, a mely a hasába fúródott oly szerencsétlenül, hogy néhány perc múlva a féktelenkedő ifju meghalt s beszállították a kórházba. Kozma Demeter a petrozsényi esendőrség még aznap letartóztatta s Papp Jenő dévai kir. törvényszéki vizsgálóbíró a törvényszéki vizsgálat helyszíni megejtése után vizsgálati fogságba helyezte s a dévai kir. ügyészség börtönébe szállíttatta. A szerencsétlen rendőr esete általános részvétet keltet, mert Kozma Demeter józan, higgadt s kötelesség tudó rendőr, aki nem is volt akkor szolgálatban s így szolgálatkészsége miatt került bajba.

KÖZGAZDASÁGI.

Március 5-én tartotta 3-ik évi rendes közgyűlését Petrozsényben a „Jiana“ Hítel és Gazdasági Részvény Társaság s jóváhagyta a közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett zárszámadást, melyszertin vagyon: Pénztármaradvány 2854. kor, 92 fill. Leszámitolt váltók 262211. kor. Jelzáloggal biztosított váltó-kölcsönök 33940, 296151. Jelzálogra kölcsönzött 31130. Idegen részvények 1200. kor. Butorzat 1127. kor. 10%—10% törlesztés 113, 1014 kor. Előleges viszeszámitolt kamat 1405. kor. 24 fill. Összesen: 333755 kor. 16 fill. Teher: Alaptőke 60000 kor. Tartalékalap 8026 kor. Különleges tartalékalap 137 kor. 84 fill. Nyugdíjalap 143 kor. 35 fill., fel nem vett jótékonycélok 3 kor. Betétek 108743 kor. 98 fill. Viszeszámitolt 140658 kor. Letétek 944 kor. 45 fill. Fel nem vett osztalék 318 kor. 60 fill. Előlegezett átmeneti kam. 4588 kor. 91 fill. Tiszta nyereség 10191 kor. 03 fill. Összesen: 333755 kor. 16 fill. Nyereség- és vesztesség-számla. Kiadások.

Kamatok: betétek után 4339 kor. 12 fill., viszeszámitolás után 9337 kor. 28 fill., tartalékalap után 304 kor., nyugdíjalap után 5 kor. 51 fill. 13985 kor. 91 fill. Költségek: fizetések 2664 kor. 66 fill., házbér 600 kor., fentartási költségek 682 korona 58 fill., postabér 142

kor 17 fill., jelenléti bírcak 762 kor. 88 fill. 4852 kor. 29 fill. Adó: egyenes 2267 kor. 76 fill., betéti kamat után 433 kor. 91 fill., 2701 kor. 67 fill., bélyegilleték 119 kor. 76 fill., butorziati leírás 113 kor. Tiszta nyereség 10191 kor. 03 fill. Összesen: 31963 kor. 66.

Pételek: Áthozat nyereség a mult évről 751 kor. Kamato: —, bankváltok után 23434 kor. 64 fill., üles. után 2715 kor. 47 fill., részv. késedelmi kamat 1 kor. 62 fill. 26161 kor. 73 fill. Jutalékok 050 kor. 38 fill. Összesen: 31963 kor. 66 fillér.

Megalkult az intézet igazgatósága, melyszerint: Radik István ügyv. igazgató, Stanea Ávrám elnök, dr. Radu Jacob, Socol Vasiliu, Bora Joan, Saturn Izidor, Bologa P. Atanasiu, Suciu Simón igazg. biz. tagok. Ratiu Traian főkönyvelő-jegyző. Lukács Demeter pénztárnok. Zugrav Nicolau ellenőr. Eliu Aureliu, ifj. Dima János, Opris János fel. biz. tagok.

CSARNOK.

A virágok jelentősége temetéseknél.

Régi hit volt, mely a virágoknak lelket tulajdonított, virágaik pedig saját létünk és elmúlásunk szimbóluma. A régi görögöknél és romaiaknál azon hiedelem uralkodott, hogy az elhunyt lelke növényre átváltozik kevésbé vagy különösen szép virágokkal. Szokássá lón a sírhantokat virágokká díszíteni és virágokat az elhunytak tiszteletből és szeretetből az utolsó utra adni. De nemcsak a rómaiaknál és a görögöknél, a germánoknál, keltáknál és szláv népeknél is volt és ma is az nemes szokás és végtisztelet. A szeplőtlen ifjúságnak fehér rózsák, fehér liliomok, vagy más fehér virágok szenteltettek, a felnőtteknek kedvenc színük szerint, lelküknek ártatlansága, szeretete, hűsége és szeplőtlen-sége jeléül és kívánságul lelküknek továbbléte az örök, szebb életben.

Nekünk az elhunytak lelke nem él ma a virágokban, a menyei körökből halásan tekintenek ránk, ha földi maradványaikat virágokkal díszítjük és mi feltekintünk hozzájuk és kiáltunk: „Viszontlátásra!” A virágnak ma ugyanaz a szimbolikus jelentősége, mint az ősi időkben temetéseknél és sírlátogatásoknál. Szimbóluma az örök életnek, az volt a virág ma már a régi zsidóknál a Mózes utáni időkben, azután az első keresztényeknél, kik virágokkal és palmaágakkal kísérték a halottat utolsó útján. A virág elhervad, ujak fakadnak, a növény kimulik, a tavasz ujakat ébreszt életre, él a növény és vele a virág mint a lélek az emberi lényben generációról generációra, a sötétből világosságra, a haláltságából az örök életre! — Így jelképezi a virág a valódi halhatatlanság-gondolatát, így mutatja a virág, hogy az elhunyt elvesztésével érzett fájdalommal, ő a béke kikötőjét elérte, jelképezi a halott iránt érzett hűségünket is. Ezért szép és nemes szokás utolsó ajándéknak, utolsó üdvözlőnek virág-, babér- vagy cipruskoszorút szentelni. Mint a gyűrű, úgy a koszorú is végtelen, kezdet nélkül, vég nélkül zárva, olyan a hűség, melynek a siron tul is végtelennel kell lennie. A koszorú jelképe egyúttal a tiszteletnek, a hálának. Ezért hordottak koszorút az ősi uralkodók, az archonták és tudós szónokok; ezért koszorúztattak meg a görögöknél és rómaiaknál a hősök, a diadalmaskodók hajába koszorút fonva; mi is koszorúval szenteljük örök hűségünket és utolsó tiszteletünket a halott életének és munkálkodásának. Nekünk a virágdísz a siron forró szeretetünk és különös tiszteletünk jele, mely bennünket az életben a halottal összekötött. „A szeretet erősebb a halálnál!” kiáltja a rózsza az elhunytak. Azért virágok az elmúlás napján, virágok Jánosnapján, halottak napján és halotti toron minden vallásban és minden nemzetnél előfordulnak. És ha nem a szeretet vagy más megtisztelés bennünket a megbékültséggel valaha összekötött, úgy a nemes együttérzés, a legbensőbb részvét e hátramaradtakat ért veszteség felett az, melynek a virágban és virággal kifejezést adni óhajunk; a virágok mondják, hogy fájdalmukat osztjuk, hogy őket vigasztalásban részesítsenek, mikép az csak lehetséges lenne.

Szól a virág temetéseknél olyan sokat! — az emberi lélek összes érényeiről, hit és reményről, szeretet és hűségről, tisztelet és érdemről, együttérzés és vigasztalásról, minden mi szívünket indítja, temetéseknél és a siron ősi idők óta a virággal jut kifejezésre.

Régi szokás, ránszármazott nemes illem, mely mai kulturéletünkkel is szorosan van összekapcsolva. Csodának véljük, ha elvéve a hallottjelentések végén olvassuk „virágajándékok udvariasan kéretnek mellőzni”.

Milyen rideg, milyen visszataszító, milyen szivtelen hang! Mintha a megboldogult a virágot nem érdemelné! A legszebb, a legkedvesebb mit a halottnak utolsó útjára búcsúztatóként adhatunk „udvariasan” mellőzni kéretik — visszautasítatik! Sejtetni sem lehet, milyen gondolat fut végig mindenkin, hogy annak milyen fájdalmat okozunk, ki az elhunytak szeretetének, hűségének vagy tiszteletének jelét akarta kísérőnek adni! A virágok jelentősége, magas szimbóluma tartsa vissza a hátramaradtakat a megboldogult utolsó ékességétől megfosztani, mert áll a régi és örökké igaz mondat: „Hol sok szeretet az életben, ott sok virág a halálban”.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Bükkfa

öllenként 28 koronáért hazaszállít

Kálló Jenő, vendéglős
Szurdok.

5¹/₂ %-os törlesztés

(amortizációs)

jelzálogos

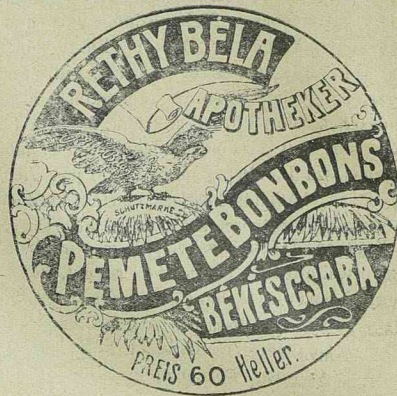
kölcsönöket

gyorsan és előnyösen eszközöl

MUNTYÁN TIVADAR Petrozsény.

Kossuth-tér zárdá-épület.

Gutt Testvérek képviselője.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle
pemete-fü cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Egy butorozott szoba

K I A D Ó

Özv. Gaáli Antalnéna Petrozsény.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló papirkereskedésemet ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. Tanszerek, rajz- és íróeszközök nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben nyomdát állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmészebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva könyvkötészetet rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:

FIGULI ANTAL.